Sluttrapport

Søknadstype	Sluttrapport
Prosjekttittel	Brukerstyrt innovasjon på biblioteket
Mål for prosjektet	Hovedmål - utarbeide en kunnskapsplattform, metodikk og strategi for å starte brukerstyrt innovasjon i biblioteket Delmål - skaffe grundig kunnskap om metoder for brukermedvirkning og brukerstyrt innovasjon - velge metoder som skal gjennomføres i praksis i hovedprosjekt - tilpasse valgte metoder til lokalsamfunnet - dokumentere metodikk for videre erfaringsdeling

Sluttrapport

Innledning
Omgivelsene folkebibliotekene arbeider i er i stadig endring og utvikling. Bibliotekenes tilbud er også i endring. På Fyrverkeriet ønsker vi å se nærmere på hvordan biblioteket i mye større grad kan samhandle direkte med omgivelsene og innbyggerne for å etablere nye måter å utvikle tjenester på. Dette vil bety en stor endring i bibliotekets tjenesteproduksjon. Vi valgte derfor å søke midler til et forprosjekt der hovedmålet var å etablere en kunnskapsplattform, metodikk og strategi for å starte brukerstyrt innovasjon. Forprosjektet ble tildelt 150 000 kr i utviklingsmidler fra Nasjonalbiblioteket.

Målgrupper i prosjektet
- Innbyggere
- Ansatte, administrativ ledelse, politikere

I forprosjektet var det flere målgrupper. Innbyggerne var den ene. Den andre er knyttet til forankring og eierskap. Det dreier seg om ansatte, administrativ ledelse og politikere.

I oppstarten av prosjektet hadde vi stort fokus på innbyggerne, noe som er naturlig i og med at de er utgangspunktet for hele prosjektet. Det viste seg imidlertid etter hvert at ansatte og administrativ ledelse måtte bli hovedprioriteringen. Brukerstyrt innovasjon vil føre med seg så store endringer for biblioteket at både bibliotekets eiere og administrativ ledelse må være godt informert og til dels deltagende i prosessen. Ansatte sin kompetanseutvikling, og dermed trygghet, i en endringssituasjon er også avgjørende.

Gjennomføring og aktiviteter

1. Definere en relevant kunnskapsplattform
Vi søkte i utgangspunktet en bred kunnskapsplattform i starten av prosjektet. En avgjørende del av forprosjektet var å definere metoder som senere skulle gjennomføres i praksis i et hovedprosjekt. Vi ønsket derfor å være åpne for mange teorier og vinklinger. Første fase var derfor å få en viss oversikt over mulighetene, for deretter å snevre inn og gå mer i dybden.
Det teoretiske utgangspunktet ble:

Christian Bason: Leading public sector innovation
Eva Sørensen og Christian Torfing: Samarbejdsdrevet innovation i den offentlige sektor
Scott Doorley og Scott Whitthoft: Make space : how to set the stage for creative collaboration
Århusmodel for borgeriddragelse
Design thinking for libraries (http://designthinkingforlibraries.com/)
Slip brugerne løs på biblioteket : kogebog til brugerinddragelse

2. Workshops for alle ansatte for å etablere felles forståelse
Alle ansatte ble gjennom workshops involvert i prosessen. Ønsket var å skape en felles forståelse for hvorfor brukerstyrt innovasjon er et satsningsområde og en viss oversikt over hva det vil bety for biblioteket. I etterkant ser vi at kunnskapsplattformen og metodikken burde vært tydeligere definert før vi startet på denne fasen.

3. Studieturer og erfaringer fra andre bibliotek
Tidlig i forprosjektet hadde vi noe epostutveksling med leder for Dokk1 i Århus, Marie Østergård. Etter å ha lest oss opp på metodikken som ble brukt under utviklingen av tjenestetilbudet på Dokk1, dro alle ansatte og kultursjefen på studietur dit. Studieturen ble gjennomført delvis som en rundtur guidet av Marie på Dokk1 og deretter et oppsummerende møte med Marie for å diskutere teori og praksis slik resultatet ble i Århus.

Stormen bibliotek i Bodø har gjennom sitt arbeid med Unge Stormen praktisk erfaring med brukermedvirkning. På Fyrverkeriet har vi i prosjektperioden hatt besøk av leder for Stormen Trud Berg for å lære mer om deres erfaringer.

Universitetsbiblioteket i Oslo gjennomførte i 2013/14 prosjektet «Biblioteket gjennom brukerdrevet innovasjon», som også var støttet av Nasjonalbiblioteket. Universitetsbiblioteket ønsket i samarbeid med Institutt for informatikk å utvikle nye bibliotektjenester ved å la studenter realisere sine prosjekt som konkrete tilbud til andre studenter. De har i sin rapport en interessant redegjørelse for metodikk hvor de på den ene siden ser på hvordan man kan evaluere hvordan kunden opplever en tjeneste, her brukes tjenestedesign som metode. På den andre siden ønsker de også å se på hvordan man tilrettelegger en prosess for å skape nye tjenester gjennom design thinking. For oss var dette en relevant og nyttig informasjon, særlig med tanke på et hovedprosjekt.

4. Valg av verktøy og metoder
Med bakgrunn i teoretisk tilnærming og erfaringer fra andre valgte vi to hovedområder som vi ville

fokusere på; co-creation (samskapelse) og tjenestedesign.
De tre siste punktene i aktivitetsplanen, som tilsvarer de to siste delmålene, har vi bare i liten grad jobbet med.

Resultater og erfaringer
Hovedmålet for prosjektet er i stor grad gjennomført. Vi har kommet langt i løpet av forprosjektet, men allikevel ikke så langt som søknaden beskriver. Vi vil gjerne dele noen vanskeligheter vi møtte på underveis i håp om at erfaringene kan være til nytte for andre.

Hvorfor ble ikke forprosjektet fullført etter planen?
- Fokusskifte på målgruppe
- Mye større konsekvenser for bibliotekets framtidige drift enn forutsatt
- Stor belastning på liten personalgruppe
- For sen og liten involvering av politikere og administrativ ledelse

I den første fasen av forprosjektet brukte vi mye tid på å få oversikt over relevant teori og metodikk, og lære av andre relevante prosjekt og bibliotek. Dette var en nyttig start for oss som gjorde det litt enklere å bli noe mer spesifikke på hva et hovedprosjekt kunne inneholde.

Samtidig forsto vi ganske snart at overgangen fra teori til praksis ville være mye mer krevende og gjennomgripende en vi hadde forutsett. I og med at vi er en liten personalgruppe betydde det at vi måtte gjøre driftsendringer allerede i forprosjektet for å frigjøre tid til nye oppgaver. Dermed måtte også administrativ ledelse involveres. Vi innser at vi burde involvert administrasjon og politikere tidligere. Disse burde i større grad vært definert som målgruppe.
I og med at vi er få ansatte ble også belastningen på de som jobbet med forprosjektet stor, samtidig som vi ikke hadde noen relevante sparringsparter i umiddelbar nærhet. Det hadde vært en fordel å ha flere partnere, eller vært del av en større gruppe bibliotek i prosjektet.

På grunn av de nevnte utfordringene i prosjektet ba vi Nasjonalbiblioteket om utvidet prosjektperiode og er glade for at vi fikk aksept for dette.

Planer for videreføring
Forprosjektet har vært vellykket nok til at vi er sikre på at vi vil jobbe videre med brukerstyrt innovasjon. Erfaringene vi gjorde oss i hovedprosjektet gjør at vi i stedet for å søke om midler til hovedprosjekt alene, er en del av det større prosjektet «Biblioteket som samskaper». Dette prosjektet har i stor grad sammenfallende målsettinger med vårt prosjekt. Det er initiert av Oppland fylkesbibliotek. Det er søkt utviklingsmidler fra Nasjonalbiblioteket i 2018 til dette prosjektet som består av fire fylkesbibliotek og ni folkebibliotek.
Vi mener at denne videreføringen vil kunne løse noen av problemene vi møtte i forprosjektet og bidra til at vi kommer videre på en bedre måte enn vi kan klare alene.

Søker

Organisasjonsopplysninger

Organisasjonsnavn	Fyrverkeriet bibliotek, Vestre Toten
Organisasjonsnummer	
Kontonummer	
Institusjonens leder	
Fornavn	Mona
Etternavn	Myrland
Telefon	
E-post	
Er institusjonens leder kontaktperson for prosjektet?	

Budsjett

Tildelt beløp fra Nasjonalbiblioteket for alle prosjektårene:	150000

Vedlegg

Vedlegg	• Regnskap-brukerstyrt-innovasjon.xlsx